
* * מפרשיות החודש * *

פרשת דברים

"ויהי באربعים שנה בשתי עשר חדש באחד לחודש דבר משה אל בני ישראל" (א,ג).

מלמד שלא הוכיחן אלא סמור למשה לשון רש"י.
ר' יעקב יוסף בעל ה"תולדות" שאל פעם את ידידו ר' ליב מוכיח,
הרי חז"ל אמרו שאין מוכיחין את האדם אלא סמור למשה ואיך אתה
עומד ומוכיח את ישראל בכל יום? אמר לו ר' לייב: הרי יודע אתה
את הפירוש של דברי חז"ל שוב יום אחד לפני פנוי מיתרך נאבות פרק ב'
מ"ו), שבכל يوم צרכיכם לעשות משוכה שם חס ושלום ימות מהר
ואני עומד תמיד ביום אחד לפני מיתך.

אייכה אשא לבדי טרחתכם ומשאכם (א, יב)
''משאכם - מלמד שהיו אפיקורסיו'' (רש"י).
המשא הכבד ביטור על האדם הווא האפיקורסוט, למאמין יש משענת
חזקה, של אמונה ובטחון, ונוח לו יותר בחיקם, ואילו האפיקורס
מתבלט בספוקות וחרהורים, ואין לו יסוד ובסיס בחיקם (ר' נחמן
ברסלב').

ויצא האמור... וירדפו אתם כאשר תעשינה הדברים (א, מ"ד).

מה הדבורה הזאת כשהיא מכח את האדם מיד מטה אף הם כשהיאו
פוגעים בהם מיד מתים (רש"י).

וציריך באור hari הפס' רוצה להציג את עוצם מכת האמור
ליישראלי כפי שמלילם "ויליכטו אתכם בשעריך עד החರמה" ומפיروس רש"י
מתබל רושם הפוך? ונראה שכונת רש"י להראות גודל שנאת האמור
אף שידעו שישגגו בישראל מיד מתים בכל זאת רדפו אחרי בני"
וחתגרו בהם כי שנאתם הימה עזה, כל כך שכדי היה להם ליהרג
ובלבך שייגגו בישראל ובזה מבואר הפס' בתהילים קי"ח יסבוגי
כדבריהם" שנאת הגויים כה גדולה שהלכו מרצונם הטוב ליהרג
ובלבך להרע לישראל (זהרב זאב סולובייציק).

בקב' דף כב. ישנה מחלוקת מדוע חייב אדם על היזק אשו. ר' יוחנן אמר אשו משום חיציו וריש לקיש אשו משום ממונו, מסבירים שלמייד אשו משום חיציו הוא מחייב על היזק בשעת ההדלקה, (ולכן מותר לדליק נרות שבת) ובמסכת תענית כת' אמרת הגמרא בט' באב לעת ערב הציתו הגויים את ביהם"ק ונשרף עם שקיעת החמה ב' לחודש והיינו דאמר יוחנן אלמלא הילתי באותו הדור לא קבעתי אלא בעשiri מפני שרוכבו של היכל נשך בו. שאלו את הרבי מסוכטוב בעודו ילד הררי לר' שטובר אשו משום חיציו החיבוב. הוא בשעת ההדלקה ומדוע אומר ר' אלמלא הילתי באותו דור הילתי קובע את התענית ב' באב? והוא ענה להם אמרו מתאבלים על שריפת בית מקדשו במציאות ולא על שעת חיבוב ההדלקה של טיטוס הרשע. וזהו מה שאומר ר' אם הילתי באותו דור הילתי קובעו בעשiri כי אז נשך רוכבו של היכל.

"פרשת ואתחנוך"

"כבד את אביך ואת אמך כאשר צווך ה' אלוקיך" (ה', ט"ז)
"אף על בכוד אב ואם נצטו במריה" (רש"י).
הנה רבנים אשר יzzלzo במצוות בכוד אב ואם אמרם שאין רואים חוכ לכבdom, כי עולם ממנהגו נוהג על פי דרך הטבע להוליד בנים ובנות ולמה צרכיכם להכير טובתם. ואם שמנרנסים הבנים בילדותם ולא ייחשו מכל עמל נפשם לגדל הבנים במסירות נפש ולדאוג לתובותם, יומם לא ינוחו ולילה לא ישכוו, אך מה נאמר לבנים אלה שלא נתגלו בבית הוריהם, או אם הבן כבר גדול הוא מפרנס את אביו ואמו, אם כן לפי דעתם פטורין מכבוד אב ואם. זה רמז תורה ואמרה "כבד את אביך ואת אמך כאשר צווך ה' אלוקיך" כאשר צווך "במריה" ושם לא היה להורים שום עמל בפרנסת הילד, כי מן ירד מן השמים עומר לגלגת וגט דאגת מלכושים לא היתה כמו שת Cobb "שמלתר לא בלחת מעלייך" וזה הכוונה כאשר צווך ה' אלוקיך במריה. "ואהבת את ה' אלוקיך בכל לבך ובכל נפשך" (ו, ה') "ובכל נפשך - אפילו הוא נוטל נפשך". (רש"י).

אם כן בכלל לבבך גם כן, אפילו הוא נוטל את לבבר
היאנו כשאין לך שלם עמר, אלא אcolon ספיקות, כאוב ודוחי,
בפרפורי יסורים גם אז ואבתת. (חידוש הריני').

ושננתם לבנייך (ז, ז).
ילשון חדוד הוא שיהיו מחוודהין בפיך, שם ישאלך אדם דבר
לא תהא צריך לגםג בו אלא אמר לו מיד" (רשי').
בענייני אמוןנות ודעות חייב הכל להיות מחוודה וברור
לא כל גמגום וספקות, כי כל גמגום גובל עם כפירה.
(אחד מבibili המוסר).

פרשת יעקב

ועתה ישראל מה ה' אלוקיך שואל מעמד כי אם ליראה
ת ה' אלוקיך (ז, יד).
רכותינו דרשנו מכאו הכל בידי שמים חזץ מיראת שמים,
כל דבר אדם שואל וمبקש מן השמים ספק הוא אם תħħall
בקשו היאנו: בידי שמיט, שהברירה נתונה ביד ה' יתברך
אם למלאה אם לא מה שאנו כו יראת שמים, כאשר אדם מבקש
יראת שמים אין כל ספק שבקשו תħħall (מעינהה של תורה).
ולעבדו בכל לבבכם (יא, יג).

"עבדה שהיא בלב וזזו היא תפילה" (רשי') מעשה באברהם
אחד קיבל לפניו רבי מנדי מקודק: חש אני בראשי וαιיננו
יכול להתפלל בכוננה כדבעי אף הוא השיב לו, וכי מה
ענין תפילה אצל CAB ראיי תפילה עבודה שבלב היא ולא
עבודה שבמה. (עה'ת).

"המאכילך מן במדבר... למן ענתך" (ח, טז).
דורשת הגمراה ביום עד: "איינו דומה מי שרואה ואוכל למי
שאיינו רואה ואוכל". מסביר בעל "התורה תמיימה" באכילת
המן היה חסרונו שבניי לא ראו אלא מן אע"פ שטעמו בו כל
הטעמים ולכך מסימנת הגمراה שם, ומכאן רמז לטומאים
שאוכלים וαιנים שבעים, אדם נהיה שבע מהאוכל שהוא רואה
לפי"ז יש לבאר את המדרש על פס' זה שאומר מכאן רמז
להדלקת נר בשבת מכיוון שהאוכל ואיינו רואה נקרא מעונה
כלשון הפס' לען ענתך, ובשבת יש מצווה להתענג לכון צרייך
להדליק נרות כדי שיראה מה שאוכל ויהנה מאכילהו.
(התורה תמיימה").

פרשת ראה

נתן תתן לו ולא ירע ללבך מתחת לו (טז)

"אפילו מה פעמים" (רש"י).

ברמביים על המשנה באבות פג' "והכל לפי רוב המעשה" "ישמעלוות לא יגינו לאדם לפि גודל המשנה אלא לפי דוב מספר המשעים".
 מבואר מזה שטוב יותר לעשיר לחלק 100 דינרים מאשר אנשיים
 מאשר לחתם לעני אחד, כי ע"י זה הוא מתרgal ללחום ביצור 100
 פעמים, וכל לו לטבע שנוי נתן לאבינוים - צדקתו עומדת לעד" היינו: אם מפזר צדקתו
 לאבינוים הרבה הואصدقתו עומדת לעד ולעולם
 יחזק במידה הטובה של נתן תנתן כי הרגל נעשה לו לטבע.

(חפץ חיים על התורה).

לא תוכל לאכל בשעריך (יב, יז)

ר' יהושע בן קרחה אומר: יכול אתה אבל איןך רשאי (רש"י)
 ולמה באמת התורה נקטה בלשון לא תוכל ולא לשון איסור?
 אלא התורה רומצת שאיסור תורה צרייך להיות בבחינת איינו
 יכול. וכן אדם מישראל צרייך להרגיל חושיו ואבריו שלא
 יוכל לעبور על איסור תורה.

(פרשיטם).

ונצחים את מזבחותם ושבורתם את מצבותם (יב, ג)

לשון רש"י: "מזבח של אבניים הרבה, מצבה של אבן אחת". כי
 הוקשה לרשי למה במזבח אמר לשון נתיצה ובמצבה לשון שבירה
 וכן פירש שמזבח הוא של אבניים הרבה ודי בנתיצה דהינו
 להפריד חיבור האבניים, ומזכה שהיא אבן אחת לא שייר בנה
 נתיצה אלא שבירה.

(שער בית רבית).